UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

VII. De blasphemis & aleatoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

illa coërceamus, & horum, quæ ſe nunc primùm efferunt, antequam ſe corroborent, radices ipſas, ſi qua ratione poſſumus, amputemus. Cùm igitur haud ita pridem in urbe noſtra ſecta quædam emerſerit hominum improbè curioſorum, qui quæcunque de publicis, privatiſque negotiis, vel aliunde rimari poſſunt, vel ipſi etiam pro ſua libidine comminiſcuntur, domi foriſque facta, infecta, vera, falſa, nullo diſcrimine proponunt, recipiunt, & ſcriptitant, ita ut ejus rei jam artem quaſi quandam inſtituerint, ac plerique eorum, etiam vili mercedula conducti, harum rerum commentariolos ex falſis plerumque vulgi rumoribus, in certo auctore collectos, huc illuc miſſitent, aut etiam tanquam primùm ex urbe ad diverſa loca miſſos, deinde iiſdem illis ex locis in urbem remiſſos circumferant, ac venditent, quibus non tantùm de præteritis arbitratu ſuo nugantur, ſed etiam quid ex hac aut illa re eventurum ſit ſtolidè vaticinantur. Nos, qui & facilè proſpicimus, & rerum experimentis edocti ſumus, quæ, quantaq; mala ex eo proveniant, cùm & ſæpius ſparguntur falſa pro veris, ſeu directè, ſeu obliquè, ac quodam quaſi colore quæſito multorum exiſtimatio & fama violatur: his ac talibus incommodis occurrere cupientes, hujus conſtitutionis auctoritate prohibemus, ne quis in poſterum tales commentarios conficere, nevé ab aliis confectos recipere, deſcribere, ſpargere, aut ad alios mittere audeat. Qui horum quid fecerit, ipſo facto perpetua ignominiæ nota affectus, ſine ulla ſpe veniæ ad triremes perpetuò aut ad tempus pro criminis admiſſi qualitate damnetur. Romæ Cal. Septemb. 1572.

TITVLVS VI.
DE SACRILEGIS.
Sixtus IV.

Sacrilegii rei ſunt qui res ſacras è templis ſurripiunt, ut eas convertant ad prophanos uſus.

CAP. I.

CVm provida ſanctorum Patrum decreta eos ſacrilegos eſſe diffiniant, qui Eccleſias & loca ſacra altiſſimo dedicata devaſtant, ipſorumq; diripiunt ornamenta, ſicut & illos qui de ſacro ſacrum auferre impia temeritate præſumunt, pariq; utrumq; flagitium ac duplici pœna coërceant, decet meritò nos, cui Eccleſiarum omnium cura diſpoſitione ſuperna commiſſa eſt, pro deteſtatione tanti criminis [a], proq; ſtatu proſpero, venuſtate, & decore ipſarum Eccleſiarum in ſua decentia debitè conſervandis, omni vigilantia & attentione curare, ne perverſorum creſcente malitia, eædem Eccleſiæ & ſacra Dei templa, præcipuè almæ urbis, noſtro conſpectui antepoſita, ſuis nudentur ornatibus, & hujus ſceleris nequiſſimi patratores debitam recipiant ultionem. Sanè fide dignorum relatibus, non ſine admiratione, ad noſtrum pervenit auditum, quòd nonnulli iniquitatis filii ſe inaniter Chriſtianos eſſe profitentes, & à quorum oculis Dei timor, & reverentia Chriſtianæ religionis abſceſſit, de Patriarchalibus, & aliis ſacratiſſimis Eccleſiis & baſilicis dictæ urbis porphyreticos, marmoreos, & alios diverſorum generum & colorum lapides ad ipſarum uſum, decorem, & ornatum deputatos auſu ſacrilego [b] abſtulerunt hactenus, & indies auferre, eoſq; ad diverſa loca per ſe vel alios aſportare præſumunt, in gravem divinæ majeſtatis offenſam, Eccleſiarum earundem deformitatem, detrimentumq;, animarum ſuarum periculum & ſcandalum plurimorum. Nos igitur ſacrilegorum impios & temerarios auſus hujuſmodi, quantum nobis ex alto conceditur, reprimere cupientes, quamvis præmiſſorum occaſione nonnullorum prædeceſſorum noſtrorum ſanctiones & prohibitiones variæ emanaverint temporibus retroactis, quas (in eo duntaxat quod de Eccleſiarum & ſacrorum locorum ornamentis atque lapidibus antedictis minimè auferendis prohibent vel diſponunt, ſeu illos qui hujuſmodi flagitioſiſſimos, ac penè in Chriſtiano orbe inauditos exceſſus perpetrare, & in his ſacrilegas manus injicere præſumpſerunt, excommunicationis ſententia innodatos fore declarant) in ſuo robore volumus permanere, omnes & ſingulos cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, qui ex prædictis lapidib', ſive aliis ornamentis earundem Eccleſiarum ſive baſilicarum dictæ urbis habuerint, aut in ſurripiendo, ſervando, & retinendo auxilium præſtiterint vel favorem, niſi à die habitæ præſentium literarum notitiæ, ea reſtituant cum effectu; ſcientes verò revelent, & ad notitiam noſtram ſaltem per minores pœnitentiarios noſtros deduci faciant, majores excommunicationis ſententia, à qua (niſi in mortis articulo, & debita ſatisfactione prævia) à nullo præterquam à Romano Pontifice abſolvi poſſint, irretitos eſſe: Eccleſias verò & loca alia, quorum uſibus & ornatui illa deputata fuerint, aut forſan (quod abſit) deputari contigerit in futurum, tamdiu Eccleſiaſtico interdicto ſubjacere, quamdiu ad loca unde prius ablata fuère, abſque diminutione aliqua fuerint reportata, harum ſerie declaramus. Et inſuper quiſquis ſuæ ſalutis immemor ſacrilegii crimen hujuſmodi committere præſumpſerit in futurum, ultra cenſuras prædictas, Eccleſiæ ſive baſilicæ, à qua lapides & ornamenta hujuſmodi abſtulerint, mediam libram auri pro recompenſa ſibi irrogatæ injuriæ abſque diminutione aliqua ſolvere teneatur. Rom. 7. Id. April. 1470.

a 14. *quæſt. 4. c. ſi quis. Gab. lib. 4. d. 15. Richard. lib. 4. d. 18. Sylveſt. ver. ſacrilegium.* b *Sacrilegium appellat cùm res ſacra è loco ſacro furatur publico. Bar. in l. ſacrilegii pœnam. ff. ad l. Iul. peculat. cujus pœna jure civili capitalis eſt, ita Bart. d. l. ſacrilegii pœnam. in princip. ff.*

TITVLVS VII.
DE BLASPHEMIS ET ALEAtoribus.
Iulius Tertius.

Præſtantiores cauſæ miſeriarum hujus ætatis execranda ſunt blaſphemia, pœnis eò ſeverius vindicandæ, quò ſegnius in divini nominis injuriam tolerantur.

CAP. I.

IN multis depravatis moribus, vitioſiſque conſuetudinibus, quæ in noſtram hanc almam urbem propter ejus amplitudinem, magnumq; advenarum undiq; ita eam concurſum, ſimul cum pluribus eximiiſque virtutibus, atque egregiis veræ pietatis exemplis irrepſerunt, ad quas nos tollendas & extirpandas, omnem aciem mentis & cogitationis noſtræ intendim', nihil eſt quod animum noſtrum magis exulceret & confodiat, quàm horribilis atque impia & Chriſtianis auribus intolerabilis, divini nominis blaſphemia. Cùm audimus ſacratiſſimum Dei & Ieſu Chriſti Domini noſtri nomen, quod ſuper omne nomen cœleſtia venerantur, terreſtria adorant, inferna contremiſcunt (quod ne temerè quidem à quopiam propter ejus ſublimitatem ac majeſtatem uſurpandum ſit) paſſim pravorum efferatorumque hominum vocibus ſcindi, unaque cum ejus ſanctiſſimæ & immaculatiſſimæ genetricis, & venerabilium ſanctorum, & amicorum ipſius ſummi Dei nomine deteſtandis blaſphemiis maledictiſque lacerari, ut minimè mirandum ſit, ſi à Chriſtianis populis in tantis calamitatibus conſtitutis, divinæ iracundiæ flagella non amoveantur: propterea quòd juxta ſapientis dictum, A viri multum jurantis domo, non diſcedet plaga. Quare nos hujuſmodi execrandum abuſum ſimul cum cæteris omnibus, quantum cum ejuſdem Dei adjutorio fieri poterit, extirpare volentes, ut

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

hanc ipſam urbem domicilium ac ſedem Spiritus Sancti, omnibus inquinamentis mundatam ac purgatam, Domino Deo per omnia placentem habeamus, in hunc qui ſequitur modum, quoad præfatum horrendum blaſphemiæ crimen, motu proprio, ex certa noſtra ſcientia & voluntate, invocata Dei omnipotentis juſtitia, decernimus, ſtatuimus & ordinamus, blaſphemantes ſcilicet Deum Patrem omnipotentem, vel ejus filium unigenitum Dominum & Redemptorem noſtrum Ieſum Chriſtum, ſeu Spiritum Sanctum, particulariter & explicitè, vel generaliter & implicitè, attribuendo divinæ majeſtati quæ illi minimè conveniunt, vel removendo quæ eam decent, primò convicti, ſi divites fuerint, compellantur ad ſolvendum ſcuta auri quadraginta, ſi verò pauperes, ſolvant decem, quæ ſi nequeant numerare, luant in corpore. Secunda vice convictis nobilibus, ſive divitibus ſive pauperibus, duplicetur pœna pecuniaria proportionabiliter ad primam hujuſmodi mulctam: Atque inſuper incurrant infamiam, & inhabilitatem ad beneficia quæcunq;, ad gradus, dignitates, & honores obtinendos. Vilibus convictis perfodiatur lingua. Tertia vice convictis nobilibus, tam divitibus quàm pauperibus, triplicetur pœna pecuniaria reſpectivè ut ſuprà. Vlterius ſint ipſo jure privati beneficiis Eccleſiaſticis, & officiis quibuſcunque, dignitatibus, titulis, magiſtratibus, honoribus, ſint inteſtabiles tam activè, quàm paſſivè. Sint inhabiles ad ferendum teſtimonium. Sint banniti publicè per triennium ab urbe. Vilibus imponatur fuſtigatio aut deportatio ad triremes per triennium, & exulent perpetuò. Idem ſervetur contra blaſphemantes ipſius Domini noſtri Ieſu Chriſti matrem beatiſſimam ſemper virginem Mariam. Blaſphemi in ſanctos vel ſanctas Dei, corrigantur ſeverè arbitrio DD. judicum, habita ratione qualitatis & gravitatis criminis, cum cæteris circumſtantiis jure attendendis. Volumus autem & ſtatuimus, ut omnes pœnæ exigendæ applicentur tantummodo ſuſtentationi orphanorum utriuſque ſexus catechumenorum & puellarum. Iudices verò tam horrendi & impii criminis deputamus & inſtituimus RR. DD. Inquiſitores noſtros generales, quos volumus poſſe addere præſtitutis pœnis, & maximè in corpore, ſi modus blaſphemiæ ob gravitatem, impietatem, vel malitiam, id expoſcat. Partes eorundem DD. Iudicum erunt, declarare, ſi dubium occurrat, qui nobiles, qui plebeii, qui divites, qui pauperes ſint habendi. Rom. Cal. Febr. 1554.

Leo Decimus, ex Concilio Lateran.

Pœna blaſphematorum cujuſcunque generis, ordinis & qualitatis.

CAP. II.

AD abolendam execrabilem blaſphemiam, quæ in maximum divini nominis & ſanctorum contemptum ſupra modum invaluit, ſtatuimus & ordinamus, ut quicunque Deo palàm ſeu publicè maledixerit, contumelioſiſque ac obſcenis verbis, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, vel glorioſam virginem Mariam ejus genetricem expreſsè blaſphemaverit, ſi munus publicum, juriſdictionemque geſſerit, perdat emolumentum trium menſium, pro prima & ſecunda vice, dicti officii. Si tertiò deliquerit illo eo ipſo privatus exiſtat. Si clericus vel Sacerdos fuerit, eo ipſo quod de delicto hujuſmodi fuerit convictus, etiam beneficiorum quæcunque habuerit fructibus, applicandis ut infrà, unius anni mulctetur & hoc ſi pro prima vice, qua blaſphematus ita deliquerit. Pro ſecunda verò ſi ita deliquerit, & convictus fuerit, ſi unicum habuerit beneficium, eo privetur, ſi autem plura, quod ordinarius maluerit, id amittere cogatur. Quòd ſi tertiò ejus ſceleris arguatur, & convincatur, dignitatibus ac beneficiis omnibus quæcunque habuerit, eo ipſo privatus exiſtat, ad eaque ulterius retinenda inhabilis reddatur, eaque liberè impetrari & conferri poſſint. Laicus verò blaſphemus, ſi nobilis fuerit, pœna vigintiquinque ducatorum mulctetur, & pro ſecunda vice quinquaginta, fabricæ baſilicæ Principis Apoſtolorum de urbe applicandorum, & aliis, ut infrà deducitur: pro tertia vero nobilitatem perdat. Si verò ignobilis ac plebejus fuerit, in carcerem detrudatur. Quòd ſi ultra duas vices publicè blaſphemus deprehenſus fuerit, mitra infami per integrum diem ante fores Eccleſiæ principalis mitratus ſtare cogatur. Si verò pluries in hoc ipſum peccatum lapſus fuerit, ad perpetuos carceres, vel ad triremes damnetur, ad judicis deputati arbitrium. In foro autem conſcientiæ, nemo blaſphemiæ reus, abſque graviſſima pœnitentia, ſeveri confeſſoris arbitrio injuncta, poſſit abſolvi. Qui verò Sanctos aliquos blaſphemaverit, arbitrio judicis rationem perſonarum habituri, mitius aliquantò puniri volumus. Statuimus etiam ut ſeculares judices, qui contra tales blaſphemiæ convictos non animadverterint, eoſque debitis pœnis minimè affecerint, quantum in eis fuerit, quaſi eidem ſceleri obnoxii, eiſdem quoque pœnis ſubjiciantur. Qui verò in illis inquirendis puniendiſque diligentes & ſeveri fuerint, pro qualibet vice decem annorum indulgentiam conſequantur, & tertiam partem mulctæ pecuniariæ habeant. Quicunque verò blaſphemantem audierint, eum verbis acriter objurgare teneantur, ſi citra periculum ſuum id fieri poſſe contingat, eundemque deferre vel notificare apud judicem Eccleſiaſticum vel ſecularem intra triduum debeant. Quòd ſi plures dictum blaſphemantem ſimul audiverint, ſinguli eum accuſare teneantur, niſi fortè omnes convenerint, ut unus pro cunctis tali fungatur officio. Quos omnes in virtute ſanctæ obedientiæ hortamur & monemus in Domino, ut pro divini nominis honore ac reverentia in ſuis domibus, ac cæteris præmiſſa omnia ſervari, exactiſſimè exequi mandent ac faciant, uberrimam ab ipſo Domino Deo tam boni operis ac pii mercedem habituri. Similemque annorum decem indulgentiam ab Apoſtolica ſede conſequuturi, cum tertia parte mulctæ, qua iſtius blaſphemus plectitur, quoties tale ſcelus puniendum curaverint. Quam quidem indulgentiam & reliquam tertiam mulctæ partem, accuſatori blaſphemiæ nomen deferenti, ſimiliter concedi & aſſignari volumus, aliis pœnis contra hujuſmodi blaſphemos per ſacros canones expreſſis, nihilominus in ſuo robore manentibus.

TITVLVS VIII.

DE HOMICIDIS ET BANNITIS

Pius Secundus.

Pœna homicidarum, & eorum fautorum.

CAP. I.

AD retinendas inſolentias tranſgreſſorum, ſi nervus publicæ diſciplinæ lenteſcit, eorum ad peccandum voluntas fit laxior, & exemplum impunitatis periculoſius in alios derivatur, propter quod ad præſidentis officium pertinet, talem adhibere juſtitiæ ſeveritatem & debitam executionem, quòd commiſſa crimina puniat, & committendorum in poſterum intercludat audaciam. Cùm autem ad audientiam noſtram pervenerit, quòd à certis annis citra, in noſtris & Eccleſiæ Romanæ terris, locis, & tenimentis, nobis & Eccleſiæ prædictæ mediatè & immediatè ſubjectis, quàm plura, quamvis etiam ex levibus cauſis, commiſſa eſſe reperiantur homicidia, ſitque inter alia crimen homicidii pernicioſum & deteſtabile, debeatque juxta canonicas ſanctiones gravi animadverſione puniri, tantoque ſeverius puniendum & extirpandum, quantò manifeſtius cognoſcimus, quod ex eo ut plurimùm ſcandala & mala plurima ſubſequuntur. Cupientes idcircò ex debito paſtoralis officii, quod nobis & ſu-